

Beslisnota voor het College van B&W

Onderwerp: Bezwaar tegen verdeelbesluit Gelderland 2024 (Spreidingswet)

Collegedatum: 21 januari 2024

Voorgesteld besluit

het College van B&W besluit:

1. conform de bijlage bezwaar te maken tegen het besluit van de Minister van Asiel en Migratie, van 20 december 2024, nr. 6015728 houdende de verdeling van asielopvangplaatsen in het kader van de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (hierna: Spreidingswet) over de provincie Gelderland (hierna te noemen: verdeelbesluit Gelderland 2024);
2. onderhavige beslisnota inclusief de bijlage (het bezwaarschrift) ter informatie door te sturen naar de gemeenteraad.

Aanleiding

In het verdeelbesluit Gelderland 2024 heeft de Minister van Asiel en Migratie de verdeling van asielopvangplaatsen in het kader van de Spreidingswet over de provincie Gelderland vastgesteld. Het verdeelbesluit ziet op het aantal asielopvangplekken dat in de kalenderjaren 2025 en 2026 per gemeente in de provincie Gelderland moet worden gerealiseerd.

Volgens het verdeelbesluit Gelderland 2024 moet de gemeente Wijchen 300 asielopvangplekken realiseren. In het verdeelbesluit Gelderland 2024 is ten onrechte geen rekening gehouden met de gezamenlijke opgave van de gemeenten Wijchen en Druten, zoals neergelegd in het Provinciaal Gelders Plan (hierna: provinciaal verslag), dat op 29 oktober 2024 door de commissaris van de Koning (hierna: cvdK) van de provincie Gelderland aan de Minister van Asiel en Migratie is aangeboden.

In het verdeelbesluit bevestigt de Minister van Asiel en Migratie, conform artikel 5, eerste lid, van de Spreidingswet en artikel 2, tweede lid, van de Beleidsregel verdeelbesluiten bij het vaststellen van de te realiseren asielopvangplekken (hierna: Beleidsregel) de in het provinciaal verslag genoemde verdeling over te hebben genomen, althans als uitgangspunt te hebben genomen. Desondanks wijkt het verdeelbesluit Gelderland 2024 ten aanzien van de gemeente Wijchen substantieel af van hetgeen in het provinciaal verslag is opgenomen.

Op grond van het bovenstaande zijn er gronden om bezwaar te maken tegen het verdeelbesluit Gelderland 2024.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer / documentnummer)
12-04-2023	Z/23/108972 Gezamenlijke opgave opvang asielzoekers
12-04-2023	Z/23/111134 Gezamenlijke opgave opvang asielzoekers
12-04-2023	Z/23/111134 Informatienota Uitwerking gezamenlijke opgave opvang asielzoekers
13-09-2023	Z/23/138152 Beslisnota wijziging locatie azc
10-10-2023	Z/23/141271 Beslisnota deelplan Rijk van Nijmegen opvang vluchtelingen
27-02-2024	Z/24/227770 Informatienota spreidingswet
09-04-2024	Z/24/236141 Beslisnota actualisatie gezamenlijke opgave
12-06-2024	Z/24/226375 Beslisnota voortgang azc
17-09-2024	Z/24/261193 Beslisnota Regionaal Plan 'Opvang en huisvesting vluchtelingen' van het Rijk van Nijmegen

Gewenst resultaat

Het gewenst resultaat is dat de Minister van Asiel en Migratie het verdeelbesluit Gelderland 2024 wat betreft Wijchen herziet en dat in het verdeelbesluit een nieuwe verdeling wordt gemaakt waarin de gezamenlijke opgave van de gemeenten Wijchen en Druten als uitgangspunt wordt genomen. Hiermee wordt recht gedaan aan het provinciaal verslag, artikel 5, eerste lid van de Spreidingswet en artikel 2, tweede lid van de Beleidsregel.

Argumenten

- 1.1 *Het verdeelbesluit Gelderland 2024 doet geen recht aan de reeds lang bestaande gezamenlijke asielopgave van de gemeenten Wijchen en Druten*
- Wijchen en Druten hebben, ruim voordat de Spreidingswet in werking trad, hun verantwoordelijkheid genomen voor het realiseren van asielopvangplekken. In april 2023 hebben deze gemeenten onderling afspraken gemaakt over de verdeling van de te realiseren asielopvangplekken. In april 2024 zijn deze afspraken, mede naar aanleiding van de inwerkingtreding van de Spreidingswet en daarop gebaseerde capaciteitsraming, geactualiseerd. In de capaciteitsraming van 31 januari 2024 was opgenomen dat Wijchen 243 asielopvangplekken zou moeten realiseren en Druten 114 asielopvangplekken. In navolging van deze gezamenlijke opgave is Druten per 30 april 2024 een (nood)opvangvoorziening gestart voor de duur van twee jaar. Deze voorziening heeft een capaciteit van 100 plekken. In Wijchen zijn de voorbereidingen voor de realisatie van een asielzoekerscentrum met een capaciteit van 300 plekken voor de duur van 10 jaar gestart. Uitgaande van de capaciteitsraming Spreidingswet, komen de gemeenten Wijchen en Druten op deze wijze 57 asielopvangplaatsen te kort. Dit tekort wordt (grotendeels) ondervangen doordat in Wijchen op 1 september 2024 voor de duur van 3 jaar een doorstroomlocatie voor maximaal 30 personen is geopend en in Druten twee amv-huizen voor in totaal 8 personen zijn gerealiseerd.

1.2 *Het verdeelbesluit Gelderland 2024 berust op een onjuiste interpretatie van het provinciaal verslag*

Hoewel de Minister van Asiel en Migratie aangeeft dat ze het provinciaal verslag als uitgangspunt heeft genomen, is dit wat betreft de gemeenten Wijchen en Druten niet het geval. In de aanbiedingsbrief van de cvdK bij het provinciaal verslag werd namelijk aangetekend (onder paragraaf 6: uitruil- en/of vereveningsafspraken) dat Wijchen en Druten de indicatieve opgaven (respectievelijk 114 en 243) gezamenlijk oppakken. Vermeld staat dat Druten per april 2024 is gestart met een locatie van 100 asielopvangplekken voor de duur van twee jaar. Wijchen realiseert in 2025 300 asielopvangplekken voor 10 jaar en neemt de opgave van Druten in 2026 over. Daarnaast is per september 2024 in Wijchen een doorstroomlocatie voor statushouders gerealiseerd voor 27 personen voor drie jaar. Deze gezamenlijke opgave wordt echter niet onderkend in het verdeelbesluit.

1.3 *Het ongewenste gevolg van het huidige verdeelbesluit is dat Wijchen tot in ieder geval 2026 niet voldoet aan het verdeelbesluit Gelderland 2024*

Het gevolg van het verdeelbesluit Gelderland 2024 is dat Wijchen vanaf 1 juli 2025 al 300 asielopvangplekken mogelijk zal moeten maken tot in ieder geval 2027. Het in voorbereiding zijnde asielzoekerscentrum zal echter niet eerder dan 2026 gereed zijn. De voorbereiding van de omgevingsvergunning heeft meer tijd nodig dan van tevoren gedacht. Denk daarbij aan het in overleg met de omgeving komen tot een goede inrichting van het gebied en het uitvoeren van de benodigde milieuonderzoeken (waaronder flora en fauna). Naar verwachting zal het AZC in 2026 gereed zijn. Dat is een jaar later dan de datum waarop Wijchen volgens het verdeelbesluit Gelderland 2024 de 300 opvangplaatsen beschikbaar moet hebben.

Dat betekent dat Wijchen tot in ieder geval 2026 niet voldoet aan het verdeelbesluit Gelderland 2024. De asielopvangplaatsen zouden tot die tijd (gedeeltelijk) door Druten worden overgenomen, maar dat is niet in het verdeelbesluit Gelderland 2024 terechtgekomen.

1.4 *Aan het indienen van bezwaar kleven geen risico's*

Het indienen van bezwaar levert geen risico's op in die zin dat het aantal te realiseren asielopvangplekken in Wijchen hoger kan uitvallen. Indien het bezwaar ongegrond wordt verklaard, blijft de verdeling zoals die is vermeld in het huidige verdeelbesluit.

Tegenargumenten en risico's

2.1 *Het bezwaar wordt ongegrond verklaard*

Indien het bezwaar ongegrond wordt verklaard, blijft de verdeling zoals die is vermeld in het huidige verdeelbesluit. Dit betekent dat Wijchen in 2025 en 2026 300 asielopvangplekken beschikbaar zal moeten hebben. De verwachting is echter dat het geplande AZC met 300 plekken pas in 2026 open zal gaan.

2.2 *Het kabinet wil de Spreidingswet intrekken*

Het kabinet heeft aangegeven de Spreidingswet te willen intrekken en hiervoor een crisiswet in te willen voeren. Deze crisiswet zal nog moeten worden beschreven en passen binnen de regelgeving geldend binnen Europa. Dit is geen gelopen race. Gemiddeld duurt de verandering of intrekking van een wet twee jaar en het is de vraag of Europa instemt met de nog uit te werken crisiswet. Dit betekent dat de Spreidingswet van kracht is en blijft waar we als gemeente aan moeten voldoen.

Financiële gevolgen

Het indienen van bezwaar voorkomt hopelijk dat de gemeente Wijchen extra kosten zal moeten maken om te voldoen aan het aantal asielopvangplekken zoals genoemd in het huidige verdeelbesluit. Het indienen van het bezwaar heeft zelf geen financiële gevolgen.

Uitvoering of vervolgstappen

Na besluitvorming door het college wordt zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 31 januari 2025, over gegaan tot het per post (zoals is vereist) indienen van bezwaar tegen het verdeelbesluit Gelderland 2024.

Geheimhouding:

N.v.t.

Bijlage:

- Bezwaar tegen het verdeelbesluit Gelderland 2024 d.d. 20 december 2024